

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

КОЛОСОВА СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

УДК 378.011.3 – 051:005.322

**ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ
В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Переяслав-Хмельницький – 2017

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Важливу роль в оновленні системи освіти України відіграє педагог, оскільки її модернізація значною мірою залежить від освіченості, інтелекту, таланту, творчості, вміння будувати якісний педагогічний процес.

Сучасні соціокультурні й економіко-правові вимоги до системи освіти актуалізують завдання, вирішення яких під силу лише професіоналам з розвиненою діловою ініціативою, здатністю до емпатії, сформованим інноваційним мисленням, спроможних здійснювати вплив на тих, хто їх оточує, готових створювати здорову психологічну обстановку, забезпечувати атмосферу довіри, толерантності, взаємоповаги тощо. Як наслідок, стиль професійної діяльності, зокрема вихователя дітей дошкільного віку, набуває властивостей одного з основних ресурсів, що забезпечує як соціальний престиж і успішність функціонування національної системи освіти в цілому, так і конкретного дошкільного навчального закладу. Це, у свою чергу, викликає необхідність такої професійної цілеспрямованої підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку, що передбачає формування його індивідуального стилю педагогічної діяльності, як умови успішності професійної діяльності.

Питання визначення сутності та складових індивідуального стилю професійної діяльності працівників у галузі освіти знайшли своє відображення в працях С. Вершловського, В. Загвязинського, Л. Лесохіної, Л. Макарової, Н. Хіконової, Л. Подимової та ін. А також дане питання було предметом дослідження і сучасних вчених І. Цар, І. Вохмяніна, Ж. Ковалів, О. Кузнецова та ін.

Окремі аспекти проблеми формування професійно-педагогічної індивідуальності, індивідуального стилю професійної діяльності певною мірою висвітлено науковцями, які досліджували психологію індивідуальності (Б. Ананьєв, В. Мерлін, Є. Рогов, С. Рубінштейн та ін.); особливості становлення «Я — концепції особистості» (Р. Бернс, А. Маслоу, К. Роджерс) та професійного образу «Я — педагога» (І. Бех, М. Варбан, М. Зубкова, О. Чебикін та ін.); закономірності становлення педагогічної майстерності освітянських кадрів та формування професійно важливих якостей майбутніх організаторів освіти (І. Зязюн, Я. Коломинський, К. Кузьміна, А. Макаренко, В. Сухомлинський, Р. Хмельюк та ін.).

Необхідно зазначити, що з-поміж значної кількості наукових досліджень недостатньо праць, у яких би комплексно і достатньо глибоко розглядалася проблема формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутнього вихователя дітей дошкільного віку в процесі фахової підготовки. Важливість досліджуваної проблеми підтверджується й низкою виявлених суперечностей у процесі аналізу теоретичних напрацювань та досвіду функціонування дошкільних навчальних закладів, а саме:

— потребою в модернізації системи дошкільної освіти на інноваційних засадах і недостатнім рівнем готовності, зокрема вихователів дошкільних навчальних закладів до її забезпечення;

— між усвідомленням важливості вирішення завдань підготовки майбутніх педагогів початкової ланки системи освіти і недостатнього їх відтворення в змісті професійної педагогічної освіти;

— між потребою педагогічних навчальних закладів у науково-методичному забезпеченні розв'язування проблеми формування індивідуального стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку та наявним станом вирішення цієї проблеми в психолого-педагогічній науці і практиці, що знижує рівень їх професійної підготовки.

Актуальність, виявлені суперечності, недостатній рівень теоретичної й практичної розробленості зазначеної проблеми зумовили вибір теми нашого дослідження «Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в процесі фахової підготовки».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація є складовою частиною наукової проблеми КЗ «Харківської гуманітарно-педагогічної академії» ХОР (протокол № 1 від 29 серпня 2013 р.). Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Української інженерно-педагогічної академії (протокол № 6 від 29.01.2013 р.) та погоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 5 від 28.05.2013).

Об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутнього вихователя дітей дошкільного віку.

Предметом дослідження технологія формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в процесі фахової підготовки.

Мета дослідження: виявити ефективність упровадження розробленої та науково обґрунтованої технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку щодо підвищення якості їхньої професійної підготовки.

Завдання дослідження:

1. На основі аналізу теоретичних джерел розкрити та обґрунтувати сутність поняття «індивідуальних стиль професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку»;

2. Проаналізувати стан розвитку теорії і практики професійної діяльності щодо окремих психолого-педагогічних аспектів формування стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку;

3. Схарактеризувати ресурсний підхід як науково-педагогічне підґрунтя формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутнього вихователя дітей дошкільного віку у процесі фахової підготовки.

4. Теоретично обґрунтувати технологію формування індивідуального стилю професійної діяльності в процесі фахової підготовки вихователів дітей

дошкільного віку у вищих навчальних закладах та здійснити перевірку її ефективності в процесі педагогічного експерименту;

5. Уточнити критерії та показники рівнів сформованості індивідуального стилю професійної підготовки вихователів дітей дошкільного віку.

Гіпотеза: ефективність формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку забезпечується впровадженням науково-обґрунтованої технології на основі ресурсного, акмеологічного та системного підходів, яким передбачається врахування індивідуальних особливостей і потенціалу особистості та зовнішніх ресурсних можливостей у процесі реалізації таких етапів:

— мотиваційно-орієнтований (розвиток особистісних якостей і здібностей, системи знань, умінь і навичок, що сприяють становленню індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку);

— організаційно-підготовчий (передбачає підготовку викладачів до формування в студентів індивідуального стилю професійної діяльності, розробку наукового та навчально-методичного забезпечення процесу формування індивідуального стилю професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку);

— змістовно-процесуальний (передбачає оволодіння знаннями та навичками, що сприяють вихованню певних якостей особистості);

— рефлексивно-корекційний (забезпечує аналіз і самоаналіз, корекцію процесу формування індивідуального стилю професійної підготовки в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку).

Методологічну основу дослідження становлять провідні положення наукової теорії пізнання про діяльність і її соціальну природу, єдність діяльності, свідомості й особистості; положення про сутність роботи в педагогічній сферах та відповідну їй підготовку майбутніх фахівців; філософські, соціальні, психолого-педагогічні ідеї та висновки науковців щодо формування індивідуального стилю професійної діяльності педагога.

Теоретичною основою дослідження є сукупність наукових теорій і концептуальних положень щодо: проблеми *формування професійно-педагогічної індивідуальності* (Б. Ананьєв, В. Мерлін, Є. Рогов, С. Рубінштейн та ін.); *особливості становлення «Я — концепції особистості»* (Р. Бернс, А. Маслоу, К. Роджерс), *професійного образу «Я — педагога»* (І. Бех, М. Варбан, М. Зубкова, О. Чебикін); *закономірності становлення педагогічної майстерності освітянських кадрів та формування професійно важливих якостей майбутніх організаторів освіти* (І. Зязюн, Я. Коломинський, К. Кузьміна, А. Макаренко, В. Сухомлинський, Р. Хмелюк та інші), *проблеми індивідуального стилю педагогічної діяльності вихователя* (А. Адлер, В. Загвязинський, Є. Климов, Т. Кузнецова, В. Мерлін та інших), *основи індивідуального стилю діяльності* (Є. Ільїн, Є. Клімов, В. Мерлін, В. Толочок), *професійне становлення педагога і прояв індивідуальності в педагогічній діяльності* (І. Зимня, А. Маркова, А. Никонова та ін.), *педагогічна організація*

процесу професійного розвитку педагога (С. Вершловский, Г. Пономарьова, С. Зміїв, І. Колеснікова, А. Панфілова, В. Підобід та ін.) тощо.

Для вирішення поставлених завдань було використано комплекс **методів** дослідження:

- теоретичні: аналіз наукової та навчально-методичної літератури для порівняння та зіставлення різних підходів до обраної проблеми; визначення понятійного апарату;

- прогностичні для науково-теоретичного обґрунтування технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку;

- емпіричні: спостереження, анкетування, опитування, метод експертних оцінок, вивчення продуктів навчально-пізнавальної діяльності студентів, тестування для визначення рівня сформованості компонентів індивідуального стилю професійної діяльності;

- педагогічний експеримент для виявлення ефективності розробленої технології формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку;

- методи математичної статистики для кількісного та якісного аналізу емпіричних досліджень.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше:

- визначено та обґрунтовано сутність поняття «індивідуальний стиль професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку»;

- обґрунтовано та експериментально перевірено технологію формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку, якою передбачається врахування зовнішніх і внутрішніх ресурсних можливостей особистості в процесі реалізації мотиваційно-орієнтованого, організаційно-підготовчого, змістовно-процесуального, рефлексивно-корекційного етапів процесу формування;

- виявлено й обґрунтовано найбільш ефективні індивідуальні стилі професійної діяльності вихователя та умови їх формування;

- уточнено: компоненти індивідуального стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку та їх зміст, стосовно предмету дослідження — основні поняття: «суб'єкт професійної діяльності», «індивідуально-психологічні якості вихователя дітей дошкільного віку», «стиль професійної діяльності»; критерії та показники сформованості індивідуального стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку;

- дістали подальшого розвитку форми, методи і засоби реалізації основних етапів здійснення технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

Практичне значення дослідження:

- встановлено рівні сформованості індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку, що дозволяє критично оцінити практику професійної підготовки в педагогічних працівників

навчального закладу, з метою посилення її аксіологічної та особистісної спрямованості;

— визначено методичні вимоги до реалізації організаційних форм і методів формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в освітньому процесі;

— розроблено технологію формування індивідуального стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку, яка успішно пройшла апробацію, що дає можливість її широкого застосування в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з дошкільної освіти.

Матеріали дисертації можуть бути використані у вищих педагогічних навчальних закладах під час вивчення навчальних дисциплін: «Дошкільна педагогіка», «Педагогічна майстерність», «Вступ до спеціальності», «Психолого-педагогічний практикум», «Тренінг комунікативності» тощо. Основні положення та висновки дисертації можуть бути застосовані в професійній підготовці майбутніх працівників дошкільної й освітньої сфер, системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Результати дослідження впроваджено в навчальний процес Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 01-13/214 від 24.02.2017 р.), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (довідка № 108 від 21.02.2017 р.), Красноградського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 45 від 28.02.2017 р.), Балаклійської філії Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 01-12/26 від 03.03.2017 р.).

Особистий внесок здобувача у статті «Психолого-педагогічна характеристика індивідуальних стилів професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку» автору належить характеристика індивідуальних стилів професійної діяльності вихователя та запропоновано рекомендації щодо їх застосування.; у тезах «Етапи формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку» – теоретичне обґрунтування етапів формування індивідуального стилю професійної діяльності професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації було представлено в повідомленнях на наукових, науково-практичних і науково-методичних конференціях різного рівня: *міжнародних*: «Стратегія качества в промышленности и образовании» (м. Варна, Болгарія, 2016 р.), «Забезпечення якості підготовки майбутніх бакалаврів дошкільної освіти в процесі використання сучасних технологій» (м. Хмельницький, 2015 р.), «Нове у педагогіці та психології сучасного світу» (м. Львів, 2014 р.); «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті» (м. Дрогобич, 2015 р.), Модернізація педагогічної освіти: виклики XXI століття» (м. Київ, 2016 р.), «Инновационные процессы в образовании: стратегия, теория и

практика розвитку» (м. Єкатеринбург, 2013 р.); всеукраїнській: «Актуальні питання методики навчання як чинника підвищення якості професійної підготовки фахівців у вищій школі» (м. Харків, 2015 р.); регіональних: «Актуальні проблеми дошкільної освіти» (м. Харків, 2015 р.), «Актуальні проблеми дошкільної освіти» (м. Харків, 2017 р.).

Основні положення та висновки роботи обговорювалися й отримали позитивну оцінку на засіданнях кафедри теорії та методики професійної освіти засіданнях кафедри теорії та методи дошкільної освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (протокол № 11 від 10 квітня 2017 р.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження висвітлено у 16 публікаціях: 6 статей опубліковано в провідних наукових фахових виданнях України, 1 – стаття у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, 1 – в іноземному виданні, 8 тез та доповідей у збірниках матеріалів конференцій.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (268 найменування), додатки. Загальний обсяг дисертації становить 255 сторінок, із них 210 сторінок основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано вибір, ступінь розробленості обраної теми дисертації, її актуальність; визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, методологічні та теоретичні засади дослідження; сформульовано гіпотезу, розкрито наукову новизну й практичне значення роботи; наведено відомості про апробацію й упровадження результатів дисертаційної роботи.

У першому розділі– «**Ступінь наукової розробки проблеми дослідження**» – на підставі аналізу і синтезу історико-педагогічної літератури розкрито поняття «стиль» у різні історичні періоди, розглянуто проблему формування індивідуального стилю професійної діяльності вихователя у філософії, психології та педагогіці. Аналіз робіт вітчизняних та зарубіжних психологів та педагогів (В. Сластьонін, Б. Теплов, Е. Голубєва, В. Небиліцина Н.Ліфанова та ін.) дозволив охарактеризувати вплив темпераменту та педагогічних здібностей на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя. З'ясовано, що формування індивідуального стилю професійної діяльності у майбутнього педагога, пов'язують з його професійним іміджем, який слугує основою для його становлення і є складником особистості вихователя.

Вивчення індивідуальних стилів професійної діяльності у психологічній і педагогічній науці, яке здійснювалося у процесі дослідження особливостей психологічних процесів нервової системи та формування іміджу педагога, дало можливість встановити, що саме педагогічні здібності у майбутніх вихователів,

до яких відносимо здатність розуміти дитину, сприймати її внутрішній світ, відчувати психологічний стан, творчий склад мислення, комунікативність та організованість, впливають на формування спеціальних професійних умінь, що визначають їх індивідуальний стиль професійної діяльності.

Проведений аналіз літератури доводить, що питанню формування індивідуального стилю діяльності педагога певна увага приділялась науковцями-педагогами при дослідженні проблем індивідуального іміджу майбутнього вчителя, вихователя, який ми розглядаємо як готовність і здатність педагога до саморозвитку та самопрезентації, тобто виявлення вміння гармонійно поєднувати особистісні якості з професійними.

З'ясовано, що на відміну від іміджу, індивідуальний стиль формується шляхом пристосування темпераменту до вимог діяльності, реалізації здібностей, професійного вибору, індивідуального підходу, формування позитивного ставлення до роботи і відповідних мотивів.

Системне узагальнення результатів психолого-педагогічних досліджень дозволило розглянути співвідношення і взаємозв'язок формування іміджу педагога та індивідуального стилю педагогічної діяльності як, відповідно засіб і шлях, можливість, потенціал діяльності потреби та завдання, що зумовлюються конкретним фахом, зокрема у сфері дошкільної освіти.

У другому розділі – **«Теоретичні питання формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку»** – шляхом наукового узагальнення визначено особливості формування індивідуального стилю професійної діяльності вихователя, схарактеризовані різні стилі педагогічного спілкування, стилі взаємодії педагога до вихованців, типи індивідуальних стилів сучасного педагога; визначено чинники, що впливають на формування стилю педагогічної діяльності; розкрито поняття «індивідуальний стиль професійної діяльності».

У нашому дослідженні під індивідуальним стилем професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку ми розуміємо сукупність професійно-педагогічних знань, умінь та навичок, індивідуальних властивостей, психолого-педагогічних здібностей, що обумовлюють індивідуальну своєрідність застосування ним методів та прийомів у процесі професійної підготовки та навчально-виховної діяльності.

У дослідженні запропоновано модель технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в процесі фахової підготовки, що оптимально враховує всі рівні змістовної регуляції діяльності студентів, взаємозв'язок складових елементів, послідовність дій щодо формування дослідженого феномену (рис. 1).

Відповідно до виокремлених положень була змодельована педагогічна технологія: визначено мету, завдання, структурні компоненти та їх зміст щодо формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в процесі фахової підготовки.

Схарактеризовано ресурсний підхід до формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя, як потенціалу реалізації комплексу зовнішніх та внутрішніх ресурсів майбутнього вихователя. Встановлено, що формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя передбачає визначення та активізацію його особистісних ресурсів (потенціалів): зовнішніх (засоби і умови) та внутрішніх індивідуальних ресурсів (комунікативний потенціал, інтелектуальний потенціал, ціннісний потенціал, творчий потенціал, художньо-естетичний потенціал, емоційний потенціал, духовно-моральний потенціал).

Визначено, що у сучасній педагогічній літературі поняття «педагогічна технологія» науковці трактують, зокрема, і як сукупність функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних засобів, що використовуються для досягнення мети (М. Кларін), і як «впорядкована сукупність дій, операцій і процедур, що інструментально забезпечують досягнення прогнозованого результату» (В.Сластенін); і як суто наукове і точне відтворення педагогічних дій, які гарантують успіх (І. Прокопенко, В. Євдокімов); і як проект певної педагогічної системи, яка реалізується практично (В. Беспалько).

У ході наукового пошуку виділено такі компоненти індивідуального стилю професійної діяльності вихователя, як мотиваційно-особистісний, когнітивний, рефлексивно-корекційний та креативний. Визначено етапи формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів під час навчання у ВНЗ: організаційно-підготовчий, мотиваційно-ціннісний, змістовно-процесуальний, рефлексивно-корегувальний.

Діагностика сформованості індивідуального стилю професійної діяльності вихователя до та після впровадження технології його формування у роботі з дошкільниками здійснювалась на підставі низки критеріїв та показників сформованості індивідуального стилю професійної діяльності вихователя:

- мотиваційно-особистісного: наявність мотивації до формування індивідуального стилю педагогічної діяльності, наявність внутрішньої потреби до здійснення педагогічної діяльності, рефлексії й елементів творчості;

- когнітивного: наявність теоретичних знань основ педагогічної взаємодії, уміння аналізувати педагогічні ситуації, здатність до гнучкого та продуктивного мислення.

- рефлексивно-корекційного: оволодіння рефлексивними вміннями та уміннями самооцінки, сформованість самодіагностичних вмінь щодо оцінки рівня власного індивідуального стилю; ступінь оволодіння корекційними вміннями щодо рівня сформованості власного індивідуального стилю;

- інноваційно-орієнтованого, що забезпечується наступними показниками: новаторство, що реалізується у пошуку нових методів, прийомів здійснення власної діяльності, у розробці своїх методичних модифікацій, у власному педагогічному внеску; творчим потенціалом, що проявляється у багатій фантазії, наявності образного мислення, творчих ідей, які дозволяють

приймати оригінальні вирішення педагогічних ситуацій та креативно організувати навчальний процес; педагогічна інтуїція, що допомагає відчувати специфіку педагогічних взаємовідносин, формулювати гіпотези своєї діяльності, передбачати її результативність.

Виділено та обґрунтовано зміст етапів формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя:

- організаційно-підготовчий етап (створення організаційно-педагогічних умов для забезпечення формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку);

- мотиваційно-ціннісний етап (усвідомлення цінностей педагогічної діяльності, розвитку особистісних якостей і здібностей та у зацікавленні студентів процесом формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя через розвиток в них рефлексії як основного засобу стимуляції й мотивації майбутньої професійної діяльності шляхом створення інформаційно-діагностичних, самодіагностичних ситуацій);

- змістовно-процесуальний етап (передбачає формування у кожного студента особистісного індивідуально-стильового педагогічного еталона діяльності вихователя, прийняття та трансформація майбутнім вихователем еталона й проектування шляхів його досягнення у подальшій професійно-педагогічній діяльності);

- рефлексивно-корекційний етап (передбачає створення умов для усвідомлення майбутнім вихователем власного індивідуального стилю професійної діяльності й себе як суб'єкта майбутньої професійної діяльності, підготовка до його фахової реалізації з урахуванням особливостей свого індивідуального стилю в процесі професійно-педагогічної діяльності; здійснення моніторингу стану сформованості зазначеного стилю у студентів та його корекція на основі аналізу і рефлексії).

Організаційно-методичним інструментарієм технології стали такі форми як лекції, практичні, семінарські, тренінгові заняття і методи: рольові ігри, диспути, дискусії, вікторини, творчі студентські проекти, бесіди, консультації, колоквіуми, спостереження, бесіди, анкетування, опитування, творчі завдання.

Таким чином, розроблена модель формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя була реалізована під час експериментального етапу дослідження.

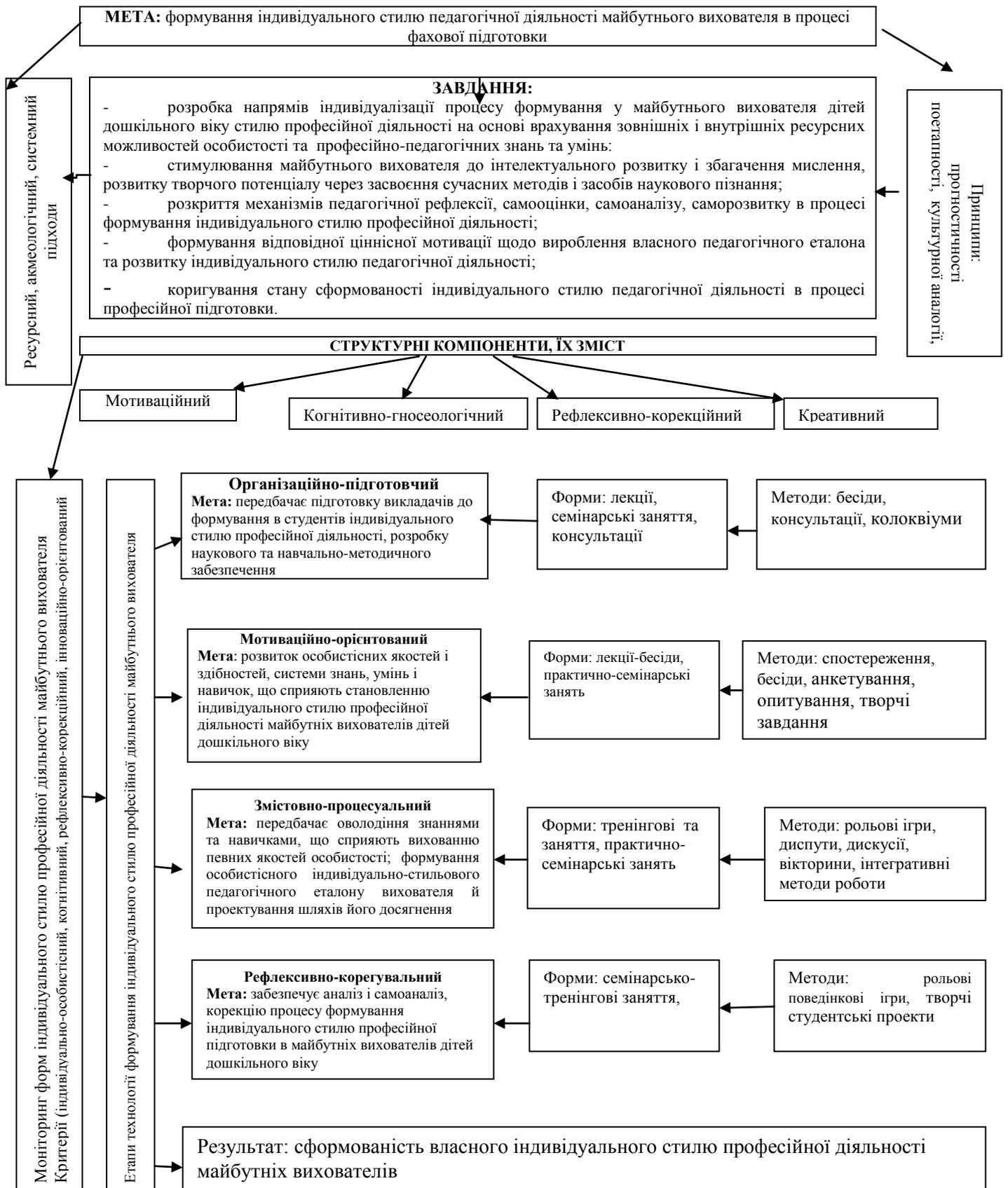

Рис. 1 Модель технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя

- У третьому розділі – «Експериментальна перевірка технології формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку» – здійснено діагностику сформованості індивідуального стилю майбутнього вихователя у процесі професійної педагогічної підготовки; розкрито основні питання організації та проведення педагогічного експерименту; доведено ефективність запропонованої технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів.

У педагогічному експерименті щодо перевірки технології формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку взяли участь 72 викладача та 315 студентів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Комунального закладу «Харківської гуманітарно-педагогічної академії» Харківської обласної ради, Харківського й Красноградського коледжів та Балаклійської філії Комунального закладу «Харківської гуманітарно-педагогічної академії» Харківської обласної ради. Безпосередньо на констатувальному, формувальному й контрольному етапах експериментального дослідження приймали участь 159 студентів вищезазначених закладів. До експериментальних груп (Е1, Е2, Е3) увійшло 93 особи, до контрольних (К1, К2) – 66 осіб.

Упровадження технології в навчальний процес здійснювалося з урахуванням професійної та практичної підготовки формування індивідуального стилю педагогічної діяльності. З цією метою було обрано навчальні дисципліни, зміст яких якнайбільше відповідав проблематиці та напрямам дослідження: дисципліни професійної підготовки (дошкільна педагогіка, дитяча психологія, психолого-педагогічний практикум, вступ до спеціальності з основами педагогічної майстерності) та практичної підготовки (ознайомлювальна практика та практика в групах раннього віку, показові та пробні заняття в ДНЗ, літня практика в ДНЗ, педагогічні технології в дошкільній освіті, переддипломна зі спеціальності вихователь дітей дошкільного віку).

З'ясовано доцільність використання інтегральної взаємодії викладачів, які проводять заняття з указаних дисциплін, та викладачів предметно-фахового циклу для реалізації системного засвоєння необхідних знань, умінь та навичок для формування індивідуального стилю педагогічної діяльності майбутнього вихователя. З метою методичного забезпечення цього процесу для викладачів було проведено обговорення проблем формування індивідуального стилю, їх було забезпечено методичною літературою, що дало їм змогу ознайомитись зі змістом формування індивідуального стилю майбутнього вчителя та здійснювати сумісне планування інтегрованих занять.

Технологія впроваджувалася у відповідності з обґрунтованими вище етапами організаційно-підготовчий, мотиваційно-орієнтований (підготовчий); змістовно-процесуальний (основний); рефлексивно-корегувальний (заключний), на кожному з яких було розроблено і реалізовано методичне забезпечення, що відповідало його меті та завданням.

На організаційно-підготовчому етапі здійснювалась підготовка викладачів до процесу формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку (оволодіння викладачами методикою відповідної підготовки студентів; інструктування і консультування педагогів щодо мети, змісту, термінів, форми звіту, перевірки; створення сприятливих умов для роботи).

Було визначено головні функціональні завдання викладача, які пов'язані з формуванням індивідуального стилю професійної діяльності студентів: проектування тактичних цілей і завдань у роботі з майбутніми фахівцями; науковий підхід до планування всіх видів навчальної і поза аудиторної діяльності студентів; консультації та поради щодо досвідом педагогічної майстерності; індивідуалізація роботи з урахуванням особливостей студента (його нахилів, інтересів, рівня професійної спрямованості, характерологічних особливостей тощо); координація педагогічних вимог викладачів, виховання професійної спрямованості кожного студента через усі види колективної діяльності. Також нами було виокремлено сукупність професійно-педагогічних знань і вмінь, необхідних викладачу для успішного формування індивідуального стилю професійної діяльності студентів.

На мотиваційно-орієнтованому етапі студентами проводились лекції-бесіди з тем «Гене́за індивідуального стилю педагогічної діяльності», «Педагогічна майстерність вихователя як складова індивідуального стилю професійної діяльності», «Творчий потенціал та креативність педагога як запорука професіоналізму», «Культура професійного спілкування як невід'ємна частина індивідуального стилю педагогічної діяльності», «Психологічна культура як ефективний шлях особистісного зростання вихователя», «Казкотерапія – інструмент підвищення психологічної культури педагога», «Мовленнєвий етикет у педагогічному спілкуванні», «Створення позитивного іміджу як складника професійного успіху вихователя», «Норми етикетної поведінки вихователя» тощо.

На змістовно-процесуальному етапі проводились семінарські заняття психолого-педагогічного циклу, різні форми та методи під час проходження педагогічної практики, кураторських годин, а також в психологічній групі «Творчий пошук». Даний етап передбачав формування власного еталона індивідуального стилю професійної діяльності вихователя. Цей етап спрямований на усвідомлення та прийняття студентами індивідуального стилю професійної діяльності як провідної характеристики сучасного вихователя, створення на основі вивчення та аналізу індивідуальних можливостей і здібностей власного еталона індивідуальної професійної діяльності та вибору шляхів його досягнення. Заняття відбувались в експериментальних групах у вигляді проблемних міні-лекцій, комплексних занять, навчальних ігор (рольових, творчих, імітаційних, сюжетних, сюжетно-рольових, ділових, дидактичних тощо), бесід, обговорень, порівнювань, а також тренінгові заняття, підготовлені за ініціативою студентів на теми: «Я справжній вихователь», «Ідеальний імідж

сучасного вихователя», «Моє сучасне заняття для дошкільнят» тощо; технології активного навчання (метод мозкового штурму, ігрове проектування, імітаційні та ділові ігри, метод синектики, метод асоціацій); ділові ігри з тем «Проблемні ситуації професійно-педагогічної комунікації», «Конкурс «Вихователь року», «Засідання методичної ради ДНЗ»; творчі ігри – «Театр ДНЗ»; «День відкритих дверей» тощо; рольова гра, яка проводилась з метою привчання студентів до порівняльного моделювання поведінки і професійної діяльності, які характерні для самореалізації творчого потенціалу особистості на різних рівнях успішності; творчі вправи: «Емпатійність – вміння співчувати», «Створення візуального образу вихователя», «Педагогічна імпровізація», «Самооцінка та формування іміджу вихователя», «Галерея слави», «Взаємна презентація», «Карта моїх цілей» та ін.; бесіди: «Стиль професійно-педагогічного спілкування у встановленні контакту між вихователем і дітьми», «Вплив індивідуального стилю особистості на вибір одягу та манери його носіння», «Використання науки про колір – шлях створення успішного іміджу вихователя» та ін.; обговорення: «Відображення характеру та темпераменту особистості у кольорах», «Створення емоційного клімату під час занять в ДНЗ» тощо; диспути: «Чи маю я власний індивідуальний стиль?», «Професійне самовигорання вихователя. Чи можливо цьому запобігти?» та ін.; «Дрес-код сучасного вихователя», «Правила поведінкового етикету вихователя» тощо; вікторини: «Загальні та професійно-педагогічні норми етикету», «Зовнішній вигляд вихователя як відображення рівня загальної та професійно-педагогічної культури» та ін.; іміджеві тренінги: «Самопрезентація вихователя», «Стильове розмаїття зовнішнього образу вихователя», «Ораторська майстерність вихователя як засіб всебічного розвитку дошкільника» та ін.

На рефлексивно-корегувальному етапі було розроблено низку проблемних ситуацій і педагогічних завдань різної форми діяльності, розв'язання яких вимагало визначення з позицій вихователя та дошкільників – моделювання процесу професійно-педагогічного спілкування, проблемних ситуацій: публічного виступу, під час проведення занять в ДНЗ, лекційної діяльності, круглих столів, виставок, свят тощо. Було повторно застосовано діагностичний комплекс для визначення результатів підсумкового зрізу експерименту. Такі завдання, що вимагали практичного застосування отриманих знань та умінь, пропонувалися студентам експериментальних груп у ході практичних занять дисциплін професійної та практичної підготовки перед виходом їх на педагогічну практику. Провідні методики програми діагностики (діагностичного комплексу): опитувальник для визначення мотивації студентів щодо індивідуального стилю професійної діяльності, анкета для визначення системи цінностей щодо індивідуального стилю професійної діяльності, усереднений бал оцінювання за предметами професійно-педагогічного циклу, методика виявлення професійно-педагогічних якостей та індивідуальних властивостей, анкета по вивченню рівня сформованості комунікативних умінь, тест на виявлення творчого потенціалу, програма спостережень за проявами якостей темпераменту особистості у професійно-педагогічній діяльності, методика самооцінки

сформованості іміджу вихователя, опитувальник щодо володіння уміннями самооцінки.

Використання зазначених методик надало нам можливість розглянути у динаміці результати процесу формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів.

На цьому етапі відбувалося вироблення студентами експериментальних груп певної професійної рольової поведінки згідно з власним педагогічним еталоном, особистим прагненням, можливостями та певним суспільним сподіванням завдяки проведенню таких заходів: спостереження та обговорювання результатів реалізації різних форм професійно-педагогічної діяльності у ході педагогічної практики з акцентуванням уваги на проявах індивідуально-стильової поведінки; рольові поведінкові ігри, елементи тренінгів, що дозволяють скоригувати небажані прояви індивідуально-стильової поведінки та педагогічні помилки студентів, різноманітні педагогічні ситуації; тестування та анкетування з метою самооцінки власного індивідуального стилю професійної діяльності, себе як суб'єкта майбутньої педагогічної діяльності; оцінка та самооцінка, обговорення здобутих результатів; творче есе на тему «Позитивні та негативні риси мого власного індивідуального стилю професійної діяльності»; диспути: «Переваги мого індивідуального стилю професійної діяльності»; творчі рольові та поведінкові ігри «Мій власний етичний кодекс вихователя»; творчі студентські проекти «Педагогічні заходи під час літньої педагогічної практики», «Індивідуальний стиль професійної діяльності А. С. Макаренка», «Мій власний імідж під час проведення занять в ДНЗ», виставка майстрів з педагогічної майстерності та ін.

У ході реалізації даного етапу в майбутніх вихователів відбувалося формування прагнення до стильового самовираження та педагогічної самовдосконаленості у професійно-педагогічній діяльності; розвиток комплексу умінь та навичок щодо формування індивідуального стилю професійної діяльності в умовах педагогічної практики у ДНЗ; умінь самодіагностики і самоаналізу, навичок самокорекції та педагогічної рефлексії, адекватної системи власних та загально-педагогічних цінностей, прогнозування свого подальшого й особистісного розвитку.

Результативність упровадження структурно-змістової моделі формування індивідуального стилю професійної майбутніх вихователів визначалася за допомогою методів анкетування, спостереження, бесід, тестування, інтерв'ювання, аналізу результатів навчальної діяльності тощо. Позитивна динаміка формування індивідуального стилю професійної майбутніх вихователів підтверджена результатами контрольного зрізу з використанням методів статистичного опрацювання та порівняльного аналізу.

Аналіз результатів, отриманих на контрольному етапі експериментальної роботи, підтвердив гіпотезу про ефективність упровадженої технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки на основі ресурсного підходу.

У процесі експериментального запровадження науково обґрунтованої технології доведено її ефективність.

Так, в експериментальній групі кількість студентів із високим рівнем збільшилась на 33,3%, у порівнянні з контрольними групами (6,5%). Водночас, кількість студентів, у яких було виявлено низький рівень сформованості цієї якості, зменшилася в експериментальній групі.

Аналіз результатів експерименту дозволяє констатувати, що мета дослідження щодо виявлення ефективності технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів досягнута.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження підтвердило основні положення висунутої гіпотези та дозволило сформулювати **висновки** відповідно до поставлених завдань:

1. На основі аналізу теоретичних джерел розкрито та обґрунтовано поняття «індивідуальний стиль професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку», під яким ми розуміємо сукупність професійно-педагогічних знань, умінь та навичок, індивідуальних властивостей, психолого-педагогічних здібностей, що обумовлюють індивідуальну своєрідність застосування ним методів та прийомів у процесі професійної підготовки та навчально-виховної діяльності.

2. Проаналізувано чинники, що впливають на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в процесі фахової підготовки, серед яких виділено темперамент, педагогічні здібності та педагогічне спілкування. Визначено ресурсний, системний та акмеологічний підходи до даної проблеми дослідження.

3. Схарактеризовано ресурсний підхід як організаційно-педагогічне підґрунтя формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку в процесі фахової підготовки, оскільки передбачає врахування індивідуальних особливостей вихователя, його потенціалу, внутрішніх та зовнішніх ресурсних можливостей.

4. Виділено критерії та показники рівня сформованості індивідуального стилю професійної діяльності вихователів дітей дошкільного віку, а саме:

- мотиваційно-особистісний, який передбачає наявність інтересу та мотивації до формування індивідуального стилю педагогічної діяльності, розвиток особистісних якостей, наявність внутрішньої потреби до здійснення педагогічної діяльності;

- когнітивний, який передбачає наявність теоретичних знань основ педагогічної взаємодії, уміння аналізувати педагогічні ситуації, здатність до гнучкого та продуктивного мислення, наявність комунікативних умінь.

- рефлексивно-корекційний: оволодіння рефлексивними вміннями та уміннями самооцінки, сформованість самодіагностичних вмінь та оволодіння

корекційними вміннями ступінь щодо рівня сформованості власного індивідуального стилю;

- інноваційно-орієнтований, який забезпечується наступними показниками: новаторство, що реалізується у пошуку нових методів, прийомів здійснення власної діяльності, у розробці своїх методичних модифікацій, у власному педагогічному внеску; творчим потенціалом, що проявляється у багатій фантазії, наявності образного мислення, творчих ідей, які дозволяють приймати оригінальні педагогічних ситуацій та креативно організовувати навчальний процес; педагогічна інтуїція, що допомагає відчувати специфіку педагогічних взаємовідносин, формулювати гіпотези своєї діяльності, передбачати її результативність.

5. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в процесі фахової підготовки, яка передбачає: врахування особистісних якостей та педагогічних здібностей майбутнього педагога, розвиток уміння визначати власну професійну позицію, спрямовувати свою діяльність на ефективну педагогічну взаємодію; передбачення спрямованості освітнього процесу на оволодіння психолого-педагогічними знаннями; стимулювання прагнення до саморозвитку і самокорекції власного індивідуального стилю професійної діяльності у студентів.

Розроблена модель включає такі складники:

- цільовий (єдність мети і обумовлені потребою формування індивідуального стилю професійної діяльності);

- змістовий (мотиваційно-особистісний, когнітивний рефлексивно-корекційний, креативний компоненти індивідуального стилю професійної діяльності);

- технологічний (мотиваційно-орієнтований, організаційно-підготовчий, змістовно-процесуальний, рефлексивно-корегувальний етапи організації освітньої діяльності та педагогічної практики, спрямованої на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя, та їх навчально-методичне забезпечення);

- контрольно-оцінний (здійснення моніторингу для визначення результативності перебігу процесу формування індивідуального стилю професійної діяльності).

6. Порівняльний аналіз результатів, отриманих на контрольному етапі експериментальної роботи, підтвердив гіпотезу про ефективність запровадженої технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки на основі ресурсного підходу.

У процесі експериментального запровадження науково обґрунтованої технології доведено її ефективність.

Проведене дослідження не претендує на остаточне й вичерпне розв'язання досліджуваної проблеми. Зокрема, подальшого вивчення потребують питання

оптимізації організації освітньої діяльності та педагогічної практики, удосконалення навчально-методичного забезпечення (форм, методів, засобів) і педагогічних умов формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у фахових науково-методичних виданнях:

1. Сухорукова С. В. Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Наукові записки кафедри педагогіки ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – Вип. 32. – С. 184 – 192.
2. Сухорукова С. В. Формування індивідуального іміджу вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. праць. Педагогічні науки ; Головний редактор Локарева Г. В. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2014. – С. 287 – 293.
3. Сухорукова С. В. Ресурсний підхід до формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – № 3. – С. 65 – 70.
4. Сухорукова С. В. Технологія формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Вісник Глухівського національного університету імені Олександра Довженка : зб. наук. праць. – Глухівський НПУ ім. О. Довженка ; редкол. : О. І. Курок (відп. ред.) [та ін.]. – Глухів : ГВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2015. – Вип. 29. – С. 177 – 181.
5. Сухорукова С. В. Компоненти, критерії та показники технології формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Щомісячний науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок». – Випуск № 11 (130). – Дрогобич, 2015. – С. 138 – 141.
6. Колосова С. В. Характеристика індивідуальних стилів професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Колосова // Духовність особистості : методологія, теорія і практика: зб. наук. праць. – Випуск № 1 (76). – Северодонецьк, 2017. – 75 – 83. **Входить до баз даних Ulrich's Periodical Directory, Index Copernicus International, Open Academic Journals Index, Coogole Scholar.**

Статті в зарубіжних науково-методичних виданнях:

7. Сухорукова С. В. Розвиток педагогічних здібностей майбутнього вихователя як передумова формування його формування індивідуального стилю

професійної діяльності / С. В. Сухорукова // Australian Journal of Education and Science, 2015. – № 2 (16). – С. 466 – 472. **Іноземне видання.**

8. Колосова С. В. Реалізація технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в процесі фахової підготовки / С. В. Колосова // Науковий журнал «Молодий вчений». – Випуск № 10 (37). – Херсон, 2016. – С. 253 – 256. **Входить до баз даних ScholarCoogle, OAJ, CiteFactor, Index Copernicus.**

Статті в збірниках науково-практичних конференцій:

9. Сухорукова С. В. Педагогічна майстерність як основа формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя / С. В. Сухорукова // Матеріали І-ї Міжнародної науково-практичної конференції [«Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті»] (Ченстохова– Ужгород– Дрогобич, 19 – 20 листопада 2015 року) [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький]. – Ченстохова– Ужгород – Дрогобич : Посвіт, 2015. – С. 162 – 164.

10. Сухорукова С. В. Етапи формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції [«Актуальні питання методики навчання як чинника підвищення якості професійної підготовки фахівців у вищій школі»] (м. Харків, 11 листопада 2015 року). – Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2015. – С. 184 – 185.

11. Сухорукова С. В. Психолого-педагогічні теорії формування індивідуального стилю професійної діяльності педагога / С. В. Сухорукова // «Нове у педагогіці сучасного світу» : зб. тез наукових робіт учасників міжнародної наук.-практ. конференції (м. Львів, 28 – 29 листопада 2014 року). – Львів : ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2014. – С. 32 – 34.

12. Сухорукова С. В. Вплив темпераменту на формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції [«Актуальні проблеми дошкільної освіти»] (11 березня 2015 року). – Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2015. – С. 102 – 105.

13. Сухорукова С. В. Педагогічне спілкування як складова педагогічної майстерності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Сухорукова // Збірник матеріалів Міжнародної (заочної) науково-практичної конференції [«Забезпечення якісно підготовки майбутніх бакалаврів дошкільної освіти в процесі сучасних технологій»] (Хмельницький, 02 жовтня 2015 року) / Хмельницька обласна рада, Хмельницька обласна державна адміністрація, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Хмельницький : ХГПА, 2015. – С. 291 – 294.

14. Сухорукова С. В. Педагогические условия формирования индивидуального стиля профессиональной деятельности будущих воспитателей

детей дошкольного возраста / С. В. Сухорукова // Материалы VI Всероссийской научно-практической конференции, Екатеринбург [«Инновационные процессы в образовании: стратегия, теория и практика развития»] (11 – 14 ноября 2013 г.). – ФГАОУ ВПО «Российский государственный профессионально-педагогический университет», 2013. – 149 – 151.

15. Сухорукова С. В. Генеза індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя в історіографії / С. В. Сухорукова // XII-а Міжнародна конференція [«Стратегія якості в промисловості і освіті»] (02 – 03 червня 2016 р.) – Варна, 2016. – 466 – 468.

16. Колосова С. В. Організаційно-підготовчий етап технології формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку / С. В. Колосова // Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції [«Актуальні проблеми дошкільної освіти»] (03 квітня 2017 року). – Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2017. – С. 81-84.

АННОТАЦІЇ

Колосова С. В. Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницьк, 2017.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми

Формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки.

На основі аналізу джерел уточнено поняття „стиль”, „стиль професійної діяльності”, „індивідуальний стиль професійної діяльності вихователя”. Теоретично обґрунтовано, визначено й експериментально перевірено технологію формування індивідуального стилю професійної діяльності в майбутніх вихователів в процесі фахової підготовки.

Ключові слова: підготовка майбутніх вихователів, професійна діяльність, стиль, індивідуальний стиль, індивідуальний стиль професійної діяльності вихователя.

Колосова С. В. Формирование индивидуального стиля профессиональной деятельности будущих воспитателей в процессе профессиональной подготовки. - На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 - теория и методика профессионального образования.

- «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды». - Переяслав-Хмельницкий, 2017.

Диссертационная работа является теоретико-экспериментальным исследованием проблемы формирования индивидуального стиля профессиональной деятельности будущих воспитателей в процессе профессиональной подготовки.

На основе анализа источников уточнено понятия "стиль", "стиль профессиональной деятельности", "индивидуальный стиль профессиональной деятельности воспитателя". Теоретически обосновано, определены и экспериментально проверена технология формирования индивидуального стиля профессиональной деятельности у будущих воспитателей в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова: подготовка будущих воспитателей, профессиональная деятельность, стиль, индивидуальный стиль, индивидуальный стиль профессиональной деятельности воспитателя.

Kolosov S.V. Formation of individual style of professional activity of the future teachers in the course of vocational training. - On the manuscript.

Thesis for scientific degree of candidate of pedagogical sciences, specialty 13.00.04 - theory and methods of professional education. - "Pereyaslav-Khmelnitsky State Pedagogical University named after Gregory Pans". - Pereyaslav-Khmelnitsky, 2017.

The thesis is a theoretical and experimental study of the problem of formation of individual style of professional activity of the future teachers in the course of vocational training.

Based on the analysis of sources clarified the concept of "style", "style of professional activity," "individual style of professional activity of teacher." Theoretically grounded, determined and experimentally verified technology of formation of individual style of professional activity at the future teachers in the course of vocational training.

Keywords: training of future teachers, professional work, style, personal style, personal style of professional work educator.